

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Maturitná skúška 2010

**Správa
o výsledkoch externej časti
a písomnej formy internej časti
maturitnej skúšky**

z nemeckého jazyka úroveň B2

Mgr. Katarína Brestovská
Mgr. Andrej Mentel, PhD.

Bratislava 2010

Obsah

ÚVOD	3
1 CHARAKTERISTIKA TESTU EČ MS Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	4
2 VÝSLEDKY TESTU EČ MS Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	7
2.1 ÚDAJE O POČTOCH TESTOVANÝCH ŽIAKOV	7
2.2 VÝSLEDKY TESTU Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	8
3 INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV TESTU EČ MS Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	15
4 VYHODNOTENIE PÍSOMNEJ FORMY INTERNEJ ČASTI MS Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B2	29
ZÁVER	32
LITERATÚRA	34

Úvod

Dňa 17. marca 2010 sa konala externá časť maturitnej skúšky (EČ MS) a písomná forma internej časti maturitnej skúšky (PFIČ MS) z nemeckého jazyka v úrovni B2.

Cieľom EČ MS a PFIČ MS je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska.

Predkladaná správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov.

V prvej kapitole správy sa venujeme charakteristike testu EČ MS. Hovoríme o jeho štruktúre, proporčnom zastúpení položiek, špecifikácii jednotlivých častí testu EČ MS.

V druhej kapitole predkladáme výsledky testu EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B2. Hodnotíme ich z pohľadu národného priemeru, typu školy, kraja, zriaďovateľa, pohlavia a známky. Hodnotíme úspešnosť v teste EČ MS podľa jednotlivých zručností. Uvádžeme aj charakteristiku žiakov, ktorí nedosiahli požadovanú hranicu úspešnosti v teste viac ako 33 %.

V tretej kapitole sa venujeme interpretácii výsledkov testu EČ MS. Charakterizujeme štatistické ukazovatele testových položiek a podrobnejšie analyzujeme vybrané položky z jednotlivých častí testu.

Štvrtá kapitola prináša charakteristiku PFIČ MS z nemeckého jazyka úroveň B2 a interpretáciu dosiahnutých výsledkov.

V závere sumarizujeme štatistické zistenia smerované k hodnoteniu výkonov populačného ročníka a k overeniu meracieho nástroja.

Informácie, ktoré správa prináša, sú určené tvorcom testov, didaktikom jednotlivých predmetov, kompetentným pracovníkom v problematike hodnotenia výsledkov vzdelávania, pedagógom i samotným žiakom, pripravujúcim sa na maturitnú skúšku z nemeckého jazyka.

V práci vychádzame z variantu testu 8127. Uvedený variant testu ako aj *Kľúč správnych odpovedí* sú zverejnené na www.nucem.sk v sekcii Maturita 2010.

1 Charakteristika testu EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B2

Test externej časti maturitnej skúšky je určený maturantom všetkých typov stredných škôl, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z cudzieho jazyka a ktorí súčasne spĺňajú tieto podmienky:

- 1) pripravujú sa na maturitnú skúšku z tohto jazyka,
- 2) počas svojho štúdia dosiahli úroveň samostatného používateľa cudzieho jazyka (B2 - Vantage).

Test rešpektuje obsah zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky MŠ SR (i jej prílohy) č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách a obsah *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z nemeckého jazyka pre úroveň B2*.

Test EČ MS z nemeckého jazyka pre úroveň B2 sa skladal z troch častí:

- počúvanie s porozumením
- gramatika a lexika
- čítanie s porozumením

Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedal komunikačnej úrovni B2 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.

Cieľom testu bolo preveriť jazykové kompetencie žiaka v týchto zručnostiach:

- počúvanie a čítanie s porozumením,
- lingvistická kompetencia.

V teste boli použité úlohy dvoch formátov:

- úlohy s výberom odpovede,
- úlohy s krátkou odpoveďou (pozri tabuľka č. 1).

Tab. 1 Rozloženie úloh v teste EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B2

	Počúvanie s porozumením	Gramatika a lexika	Čítanie s porozumením
úlohy s výberom odpovede	13	20	13
úlohy s krátkou odpoveďou	7	20	7

Pokyny k úlohám v teste boli v nemeckom jazyku. Ak si to druh testovej úlohy vyžadoval, bolo uvedené vzorové riešenie.

V časti testu **Počúvanie s porozumením** mali žiaci preukázať, ako porozumeli základným informáciám a riešiť úlohy, ako je úloha typu multiple choice – výber z viacerých možností, doplňovanie.

Cieľom tejto časti testu bolo preveriť schopnosť žiakov presne a efektívne počúvať hovorený prejav v nemeckom jazyku, porozumieť mu a získať z neho tie informácie, ktoré sú potrebné na splnenie úlohy. Úlohy testovali okrem celkového porozumenia textu aj porozumenie hlavnej myšlienky, podstatných informácií, špecifických a dôležitých detailov, porozumenie a pochopenie vzťahov, názorov, pocitov, nálad, postojov, zámerov a rozoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Na vyriešenie tejto časti testu mali žiaci cca 30 minút.

Úlohy sa viazali k trom nahrávkam. Každú z nich žiaci počuli dvakrát. Pred počúvaním nahrávky mali čas 2 minúty na prečítanie úloh, po skončení počúvania pol minúty na dokončenie práce na úlohách.

Texty na počúvanie boli nahrané hovoriacimi, pre ktorých je nemecký jazyk rodným jazykom alebo pracovným jazykom, ktorý zvládli na pokročilej úrovni (C1, C2), používajú medzinárodne akceptované varianty štandardnej výslovnosti, nehovoria miestnym dialektom, výslovnosť majú zreteľnú, tempo reči primerané. Texty neobsahovali slangové, špecifické a málo frekventované technické výrazy, nahrávky boli bez sprievodných rušivých zvukov.

V tejto časti testu boli zastúpené texty dialogického charakteru. Tematicky boli blízke testovanej cieľovej skupine, boli prevzaté z autentických materiálov z rôznych zdrojov masovokomunikačných prostriedkov.

V časti testu **Gramatika a lexika** sa testovali znalosti gramatických štruktúr a slovnej zásoby a ich správne použitie v kontexte. Žiaci mali dopĺňať adekvátne gramatické tvary na základe výberu z viacerých možností, dopĺňať do kontextu slová, ktoré mali k dispozícii v banke slov alebo mali zadané ich začiatkové písmená.

Cieľom tejto časti testu bolo preveriť pomocou receptívnych a produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiaci zvládli osnovami predpísaný rozsah gramatických štruktúr a slovnej zásoby, overiť ich schopnosť používať jazyk v rôznych kontextoch.

Odporúčaný čas na vyriešenie tejto časti testu bol 45 minút.

Úlohy sa viazali k trom východiskovým textom. Tieto boli autentické. Tematicky boli zamerané na témy vymedzené v cieľových požiadavkách, jazykové štruktúry a slovná zásoba zodpovedali úrovni B2.

V časti testu **Čítanie s porozumením** sa zisťovalo, ako žiaci porozumeli obsahu textu, či pochopili jeho hlavné myšlienky, základné súvislosti a vyriešili úlohy doplnovacieho typu, výberu z viacerých možností, resp. určenia správnosti alebo nesprávnosti výpovede.

Úlohy testovali globálne, selektívne a detailné porozumenie textu, odhad neznámych slov z kontextu, pochopenie štruktúry textu a rozpoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Cieľom bolo preveriť schopnosť žiakov presne a efektívne čítať rôzne texty v nemeckom jazyku, porozumieť im a získať z nich tie informácie, ktoré sú potrebné na vyriešenie úloh.

Odporúčaný čas na riešenie tejto časti testu bol 45 minút.

Úlohy sa viazali k trom východiskovým textom, ktoré boli prevzaté z autentických materiálov, čiastočne didakticky upravené pre potreby danej komunikačnej úrovne. Texty obsahovali aj určité percento neznámej slovnej zásoby, čím sa overovalo, či žiaci dokážu odhadnúť význam neznámej slovnej zásoby z kontextu.

Úlohy v teste B2 boli zamerané na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradenie, triedenie, porovnanie, jednoduchá aplikácia), jadro tvorili úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotenie, overovanie). Niekoľko úloh si vyžadovalo tvorivý prístup (zložitejšia aplikácia, riešenie problémovej situácie, objavovanie nových myšlienok a vzťahov).

Položky mali rôznu obťažnosť, prevažovali stredne obťažné položky, pričom test obsahoval aj veľmi ľahké a veľmi obťažné položky, aby bol vyvážený a dobre diferencoval úspešnejších a menej úspešných žiakov.

2 Výsledky testu EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B2

2.1 Údaje o počtoch testovaných žiakov

Test z nemeckého jazyka úroveň B2 v školskom roku 2009/2010 riešilo 869 žiakov. Najviac žiakov bolo z Bratislavského, Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja (pozri tab. č.2).

Tab. 2 Počet škôl a žiakov podľa krajov – NJ B2

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - počet škôl a žiakov podľa kraja

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Kraj	BA	32	18,0%	189	21,7%
	TT	19	10,7%	116	13,3%
	TN	20	11,2%	122	14,0%
	NR	34	19,1%	159	18,3%
	ZA	14	7,9%	33	3,8%
	BB	23	12,9%	64	7,4%
	PO	25	14,0%	120	13,8%
	KE	11	6,2%	66	7,6%
	Spolu	178	100,0%	869	100,0%

Najviac žiakov bolo zo štátnych škôl (86,8 %), najmenej (1,5 %) zo súkromných škôl (pozri tab. č. 3).

Tab. 3 Počet škôl a žiakov podľa zriaďovateľa – NJ B2

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - počet škôl a žiakov podľa zriaďovateľa

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Zriaďovateľ	Štátne školy	138	77,5%	754	86,8%
	Súkromné školy	13	7,3%	13	1,5%
	Cirkevné školy	27	15,2%	102	11,7%
	Spolu	178	100,0%	869	100,0%

81,2 % z celkového počtu žiakov tvorili žiaci gymnázií, 18,8 % žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií (pozri tab. č. 4).

Tab. 4 Počet škôl a žiakov podľa typu školy – NJ B2

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - počet škôl a žiakov podľa typu školy

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Typ školy	GYM	122	68,5%	706	81,2%
	SOŠ	56	31,5%	163	18,8%
	Spolu	178	100,0%	869	100,0%

Test z nemeckého jazyka úroveň B2 riešilo 32,6 % chlapcov a 67,4 % dievčat (pozri tab. č. 5).

Tab. 5 Počet žiakov podľa pohlavia – NJ B2

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - počet žiakov podľa pohlavia

		počet	%
Pohlavie	chlapci	283	32,6%
	dievčatá	586	67,4%
	Spolu	869	100,0%

2.2 Výsledky testu z nemeckého jazyka úroveň B2

Celková úspešnosť **testu** dosiahla **58,5 %** (pozri tab. č. 6). Riadok maximum uvádza maximálnu hodnotu úspešnosti (v %), ktorú dosiahol žiak (žiaci) v teste a riadok minimum minimálnu úspešnosť (v %), ktorá bola v teste dosiahnutá. V teste NJ B2 bolo dosiahnuté maximum 92,5 % a minimum 15,8 %.

Priemerná úspešnosť v časti testu **Počúvanie s porozumením** bola **57,9 %** (maximum 95 % a minimum 5 %).

Priemerná úspešnosť v časti testu **Gramatika a lexika** dosiahla **61,8 %** (maximum 100 % a minimum 17,5 %).

Priemerná úspešnosť v časti testu **Čítanie s porozumením** bola **56 %** (maximum 100 % a minimum 5 %).

Najúspešnejšou bola teda časť *Gramatika a lexika* a najmenej úspešnou časť *Čítanie s porozumením*, ktorej celková priemerná úspešnosť sa len málo líšila od časti *Počúvanie s porozumením*.

Z už spomínaných charakteristík v tabuľke č. 6 a z histogramu (pozri obrázok 1) predpokladáme primeranú náročnosť testu pre testovanú populáciu. Priemerná úspešnosť testu zodpovedá jeho charakteru (normatívny test). Spôľahlivosť merania $\alpha = 0,913$ (Crombachovo alfa) považujeme za dostatočne vysokú.

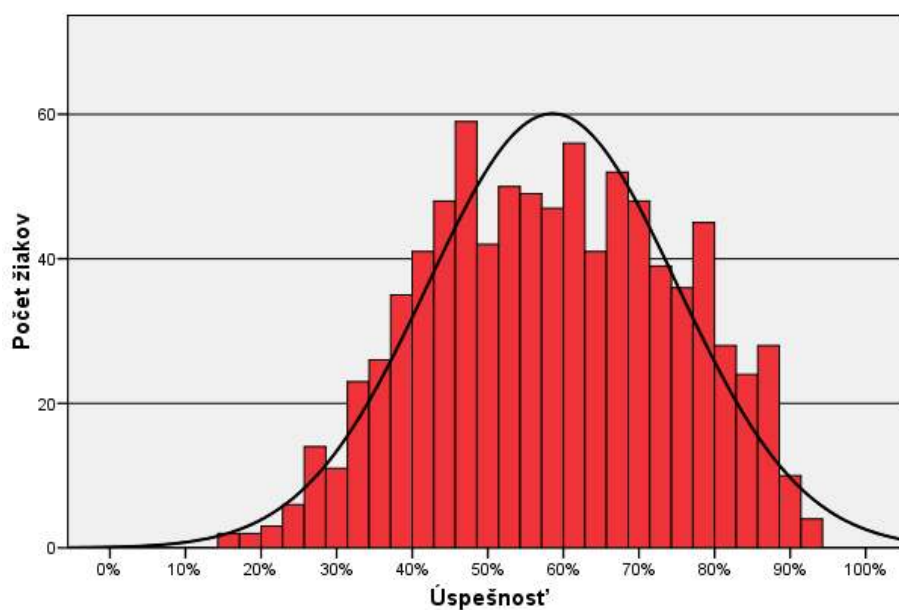

Tab. 6 Výsledné psychometrické charakteristiky testu NJ B2

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - výsledné psychometrické charakteristiky testu (úspešnosť)

	Časť			
	Počúvanie	Gramatika	Čítanie	Spolu
	Mean	Mean	Mean	Mean
Počet testovaných žiakov	869	869	869	869
Maximum	95,0	100,0	100,0	92,5
Minimum	5,0	17,5	5,0	15,8
Priemer	57,9	61,8	56,0	58,5
Štandardná odchýlka	17,9	16,5	20,3	16,5
Intervalový odhad úspešnosti populácie - dolná hranica	22,8	29,4	16,2	26,2
Intervalový odhad úspešnosti populácie - horná hranica	92,9	94,2	95,8	90,9
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,6	,6	,7	,6
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - dolná hranica	56,7	60,7	54,6	57,5
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - horná hranica	59,1	62,9	57,3	59,6
Cronbachovo alfa	,754	,849	,791	,913
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	8,9	6,4	9,3	4,9
Intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka	17,4	12,6	18,2	9,5

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - histogram úspešnosti

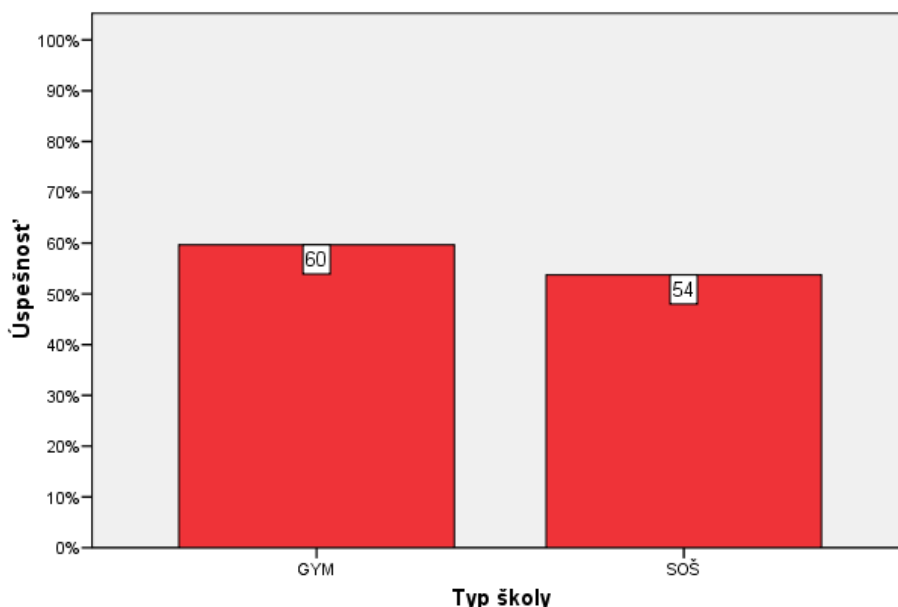

Obr. 1 Výsledný histogram úspešnosti testu NJ B2

- **výsledky podľa typu školy**

Žiaci gymnázií dosiahli v teste úspešnosť 60 % a žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií 54 % (pozri obr. 2). Výsledky žiakov gymnázií sú teda o niečo lepšie ako národný priemer na úrovni miernej vecnej signifikancie a výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií o niečo horšie ako národný priemer na úrovni miernej vecnej signifikancie.

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - úspešnosť podľa typu školy

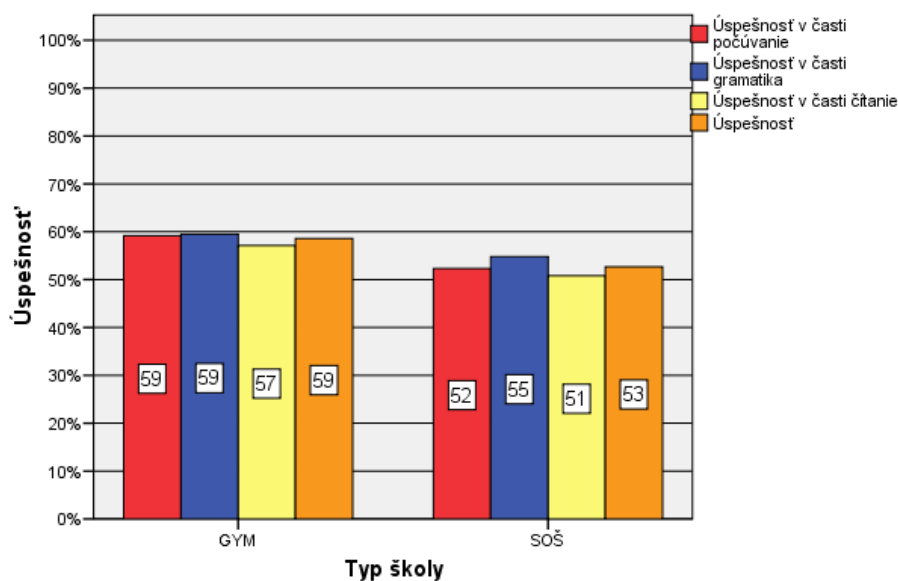

Obr. 2 Úspešnosť podľa typu školy – NJ B2

- **výsledky podľa typu školy v jednotlivých častiach testu**

Žiaci gymnázií dosiahli rovnakú úspešnosť v časti *Gramatika a lexika* (59 %) a *Počúvanie s porozumením* (59 %). Úspešnosť v časti *Čítanie s porozumením* bola o 2 % nižšia (57 %), čo nepovažujeme za výrazný rozdiel. Žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií dosiahli najvyššiu úspešnosť v časti *Gramatika a lexika* (55 %), nižšiu v častiach *Počúvanie s porozumením* (52 %) a *Čítanie s porozumením* (51 %), ktoré sú navzájom porovnateľné. Pri globálnom pohľade na úspešnosť v jednotlivých častiach testu môžeme konštatovať, že jednotlivé zručnosti sú u všetkých typov škôl relatívne vyrovnané, žiadna z nich nie je výrazne lepšia alebo výrazne horšia (pozri obr. 3).

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - výsledky jednotlivých častí testu podľa typu školy

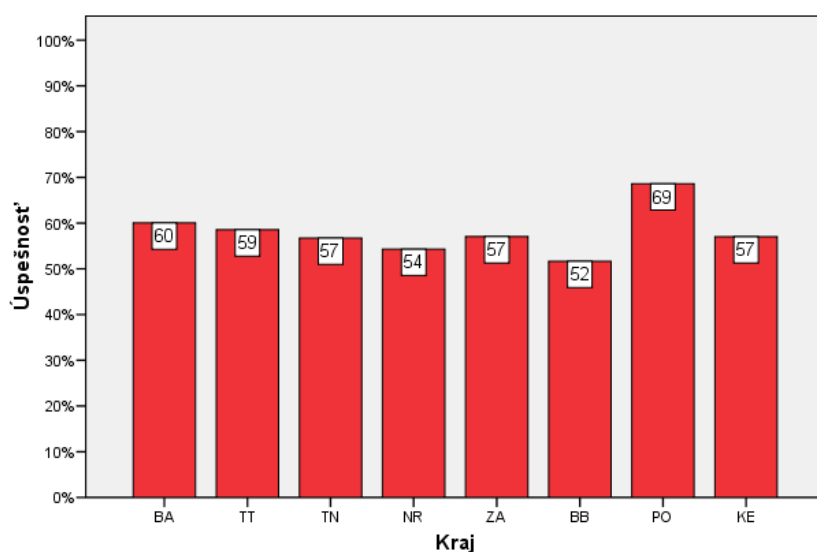

Obr. 3 Úspešnosť podľa typu školy v jednotlivých častiach testu NJ B2

- výsledky podľa krajov

Ako vidíme na obrázku 4, najvyššiu úspešnosť v teste NJ B2 dosiahol Prešovský kraj (69 %), najnižšiu Banskobystrický kraj (52 %). Úspešnosť v ostatných krajoch je porovnateľná s národným priemerom. Do úvahy je potrebné brať aj fakt, že úspešnosť kraja ako celku je daná počtom maturujúcich žiakov v tom ktorom kraji a ich úspešnosťou v riešení testu.

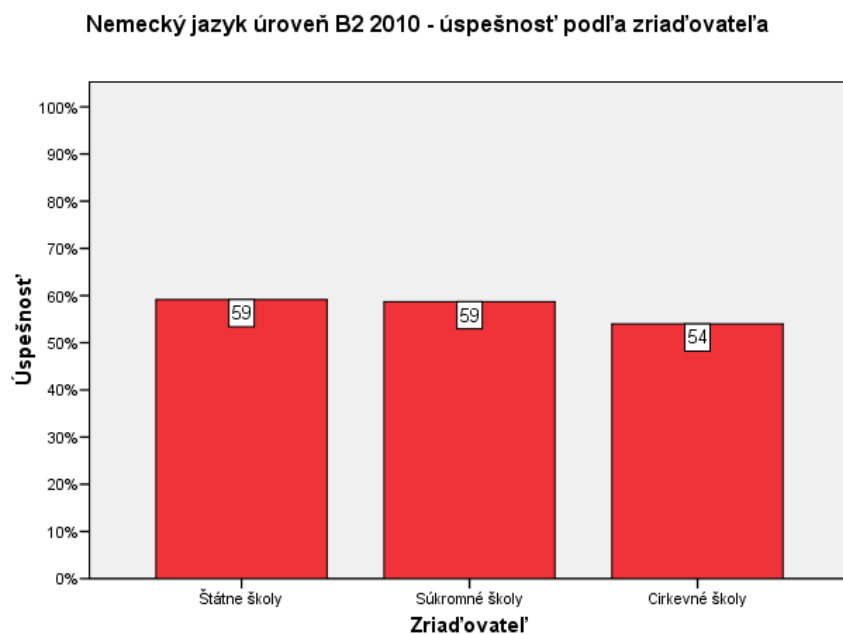
Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - úspešnosť podľa kraja

Obr. 4 Úspešnosť podľa kraja – NJ B2

- **výsledky podľa zriaďovateľa**

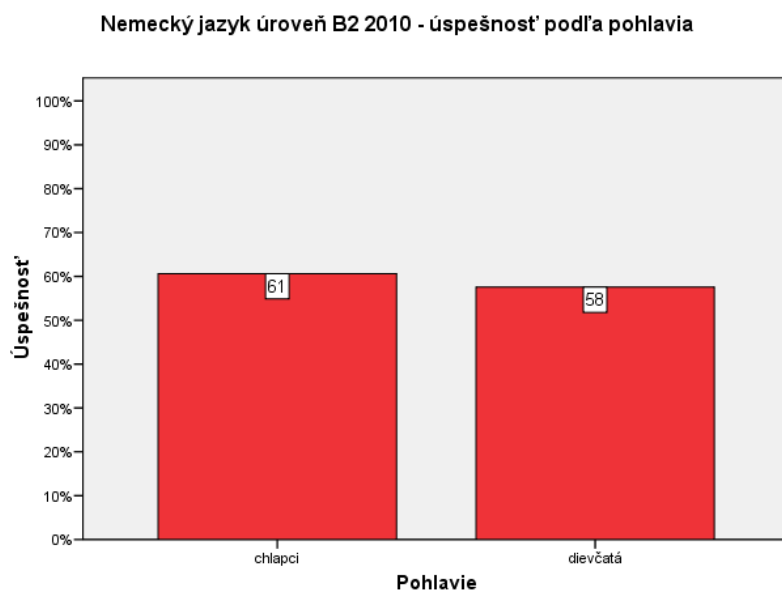
V teste NJ B2 dosiahli najvyššiu úspešnosť žiaci štátnych a súkromných škôl (59 %), úspešnosť žiakov cirkevných škôl bola o niečo nižšia (54 %). Štátne a súkromné školy teda dosiahli úspešnosť porovnateľnú s národným priemerom, cirkevné školy dosiahli o niečo horší výsledok ako je národný priemer (pozri obr. 5).

Obr. 5 Úspešnosť podľa zriaďovateľa – NJ B2

- **výsledky podľa pohlavia**

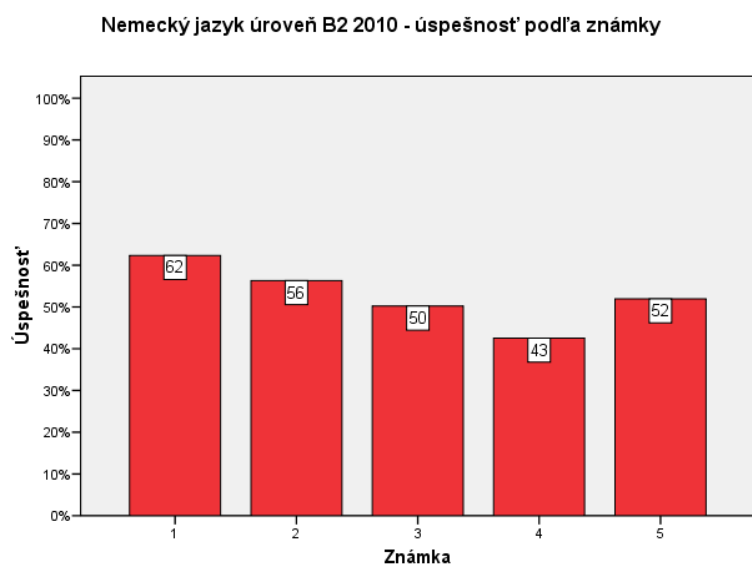
Chlapci riešili test úspešnejšie (61 %), dievčatá o niečo menej úspešne (58 %). Avšak výsledky dievčat boli porovnateľné s národným priemerom, výsledky chlapcov boli lepšie ako národný priemer na úrovni miernej vecnej signifikancie (pozri obr. 6).

Obr. 6 Úspešnosť podľa pohlavia – NJ B2

- **výsledky podľa známky**

Úspešnosť žiakov v teste NJ B2 korešponduje s ich výsledkom počas štúdia. Najväčšie rozdiely sú medzi priemernými úspešnosťami jednotkárov a štvorkárov, ktoré sa najviac líšia od národného priemeru. Zaujímavosťou je výsledok päťkárov, ktorý bol výrazne vyšší ako výsledok štvorkárov a o niečo vyšší ako výsledok trojkárov (pozri obr. 7).

Obr. 7 Úspešnosť podľa známky – NJ B2

- **žiaci, ktorí nedosiahli 33 %**

Úspešnosť menšiu ako 33 % malo 58 žiakov. Z toho 40 bolo žiakov gymnázií a 18 žiakov stredných odborných škôl a konzervatórií. Viac neúspešných bolo dievčat ako chlapcov (pozri tab. 7).

Tab. 7 Žiaci s úspešnosťou menšou ako 33 % - NJ B2

		Pohlavie		Total
		chlapci	dievčatá	
Typ školy	GYM	10	30	40
	SOŠ	10	8	18
Total		20	38	58

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B2

Pri interpretácii výsledkov vychádzame zo štatistických ukazovateľov, ktoré charakterizujú jednotlivé položky.

Jednotlivé štatistické ukazovatele najprv charakterizujeme, aby sme uľahčili orientáciu v tabuľkách. Následne sa budeme venovať niektorým vybraným položkám z testu, aby sme dokumentovali ich vlastnosti.

Štatistické ukazovatele, ktoré charakterizujú každú položku v teste, sú: obťažnosť, citlivosť, nedosiahnutosť, vynechanosť, neriešenosť a korelácia medzi položkou a zvyškom testu.

Obťažnosť položky je opakom jej úspešnosti, ktorá vyjadruje percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili danú položku. Vzťah medzi obťažnosťou a úspešnosťou položky je teda nasledovný: $obťažnosť = 100 \% - úspešnosť$

Z hľadiska zabezpečenia vysokej reliability je optimálne, aby sa obťažnosť väčšiny položiek pohybovala okolo 50 %.

Pri hodnotení **obťažnosti** položiek pracujeme s nasledujúcimi hodnotami:

0% - 10%	extrémne ľahká položka
10,1% - 20%	veľmi ľahká položka
20,1% - 80%	stredne obťažná položka (okolo 50% je optimálna)
80,1% - 90%	veľmi obťažná položka
90,1% - 100%	extrémne obťažná položka

Citlivosť alebo diskriminačná sila položky je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov. Zoradených žiakov podľa úspešnosti v teste rozdelíme do niekoľkých skupín, pričom citlivosť položky predstavuje rozdiel medzi priemernou úspešnosťou najslabšej a najlepšej skupiny testovaných žiakov. Citlivosť nižšiu ako 10 % považujeme za nedostatočnú, záporná hodnota identifikuje kritickú položku.

Pri hodnotení **citlivosti** položiek postupujeme podľa tejto škály:

záporná hodnota	kritická citlivosť
do 10%	nedostatočná citlivosť
do 20%	nízka citlivosť
nad 20%	vyhovujúca citlivosť

Neriešenosť položky predstavuje percentuálny súčet nedosiahnutých a vynechaných riešení. **Vynechanosť** položky nastáva vtedy, ak žiak položku neriešil, ale niektorú z nasledujúcich ešte riešil. **Nedosiahnutosť** položky vyjadruje skutočnosť, že žiak túto položku neriešil a zároveň neriešil ani žiadnu z nasledujúcich položiek.

Medzipoložková korelácia je korelácia medzi položkou a zvyškom testu a vypovedá o reliabilite testu, čiže o vnútornej konzistencii jeho položiek. Táto charakteristika je uvedená prostredníctvom koeficientu korelácie Point Biserial medzi úspešnosťou vybranej položky a sumou úspešností všetkých ostatných položiek v poslednom stĺpci tabuliek 8,11 a 13. Žiadna z položiek testu nedosiahla zápornú hodnotu, tri položky mali nižšiu citlivosť, avšak ostatné mali citlivosť nad 20, čo možno uviesť ako dôkaz o dobrej kvalite testu z hľadiska medzipoložkovej korelácie.

- **časť Počúvanie s porozumením**

Ako vidíme v tabuľke 8, v časti *Počúvanie s porozumením* bolo 13 položiek stredne obťažných, tie tvoria základ testu, dve položky boli extrémne ľahké (č. 11 a 12), tri položky boli veľmi ľahké (č. 1, 8 a 13), jedna veľmi obťažná položka (č. 14) a jedna extrémne obťažná položka (č. 16). Ak máme posúdiť vyváženosť tejto časti testu a vezmeme do úvahy položky, ktoré sa nachádzali na krajných póloch obťažnosti (extrémne ľahké a extrémne obťažné), môžeme konštatovať mierne nižšiu náročnosť tejto časti testu pre žiakov. Všetky položky okrem spomínaných extrémne ľahkých a extrémne obťažnej (tieto mali nízku citlivosť) majú vyhovujúcu citlivosť, čo znamená, že spoľahlivo odlíšili veľmi dobrých žiakov od tých menej zdatných (výborní žiaci riešili položku správne, menej dobrí žiaci nesprávne).

V položkách č. 14 – 20 (3. úloha) pozorujeme vyššiu neriešenosť, pri extrémne obťažnej je dokonca veľmi vysoká (30, 43). Vyššia neriešenosť je daná tým, že na rozdiel od predošlých dvoch úloh tu ide o doplnovaciu (Zusammenfassung), ktorá si na vyriešenie vyžaduje náročnejšie myšlienkové operácie ako predošlé dve úlohy. Na zvýšenú kognitívnu náročnosť úloh reaguje isté percento žiakov tým, že takúto úlohu jednoducho neriešia.

Tab. 8 Štatistické ukazovatele položiek v časti Počúvanie s porozumením

Nemecký jazyk úroveň B2 2010, variant 8127 - časť Počúvanie

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	10,5	17,2	,00	,00	,00	19,3
2	20,4	49,4	,00	,23	,23	41,4
3	51,5	78,2	,00	,23	,23	51,0
4	29,1	60,9	,00	,00	,00	47,8
5	49,7	37,9	,00	1,37	1,37	17,1
6	63,4	40,2	,00	1,14	1,14	24,2
7	30,7	44,8	,00	,23	,23	25,2
8	17,8	23,0	,00	,00	,00	19,1
9	43,5	33,3	,00	,00	,00	24,0
10	23,1	20,7	,00	,69	,69	13,8
11	6,4	14,9	,00	,23	,23	17,0
12	4,8	12,6	,00	,00	,00	18,4
13	16,9	32,2	,00	,69	,69	30,2
14	86,3	44,8	,46	8,70	9,15	35,7
15	58,4	77,0	,92	14,87	15,79	46,8
16	90,8	16,1	1,37	29,06	30,43	14,7
17	43,9	83,9	1,60	19,45	21,05	52,6
18	56,5	69,0	1,83	10,98	12,81	40,0
19	73,7	44,8	3,66	3,89	7,55	28,5
20	61,3	67,8	3,66	4,35	8,01	42,1

Ďalej uvádzame analýzu riešenia niektorých zo spomínaných položiek.

Extrémne ľahkou pre žiakov sa ukázala položka č. 12. Východiskový text, ktorý si žiaci vypočuli dvakrát, patril do tematického okruhu *Stravovanie*. Žiaci mali do výpovede doplniť správnu možnosť z daných troch. Jedna bola správna, zvyšné dve boli distraktormi (nesprávnymi odpoveďami).

Wenn ein Mann seine Partnerin bekochen möchte, sollte er ... kochen.

(A) nach einem Rezept **(B)** alles mit dem Herzen **(C)** eine Spezialität

Správne riešenie: B

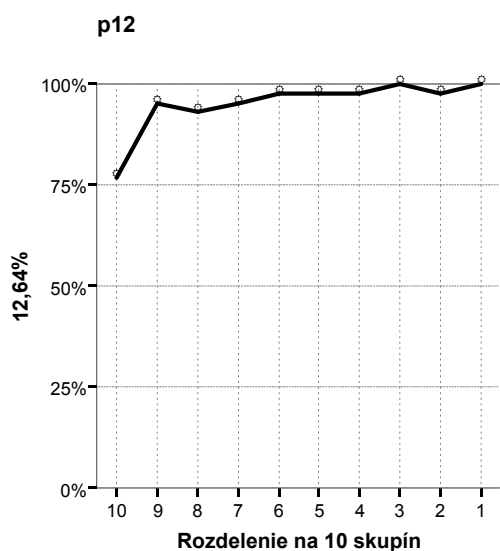
Pre žiakov bolo jednoduché nájsť správne riešenie, nakoľko odkaz na správne riešenie zaznel v rovnakom tvare priamo v nahrávke. Náročnosť tejto úlohy by pre žiakov určite stúpila, keby si nájdanie správneho riešenia bolo vyžadovalo náročnejšiu myšlienkovú operáciu.

Ako vidieť z tabuľky 9, správne riešenie si vybralo až 95 % žiakov, distraktory volila približne rovnaká skupina žiakov (2 % a 3 %).

Tab. 9 Analýza distraktorov – položka č. 12 – NJ B2

		A12	B12	C12	X12
1	P. Bis.	-,10	,18	-,16	.
2	p	,02	,95	,03	,00
3	N	10	416	11	0

Obrázok 8 predstavuje graf distribúcie úspešnosti položky č. 12. Ak všetkých žiakov riešiacich test NJ B2 rozdelíme podľa výkonu do 10 skupín, skupina 1 predstavuje žiakov výkonnostne najlepších a skupina 10 žiakov výkonnostne najslabších. Na grafe položky č. 12 vidieť, že bola pre všetky výkonnostné skupiny takmer rovnako ľahká (pre skupinu 1 bola mierne ľahšia ako pre skupinu 10), ani výkonnostne najslabšia skupina nevyriešila túto položku horšie ako na 75 %.

Obr. 8 Distribúcia úspešnosti – položka č. 12 – NJ B2

Veľmi obťažná pre žiakov bola položka č. 16. Východiskový text patril do tematického okruhu *Zamestnanie*. Žiaci si vypočuli nahrávku, v úlohe mali stručné zhrnutie obsahu textu (*Zusammenfassung*), do ktorého mali doplniť vynechané slová lexikálne a gramaticky správne do daného kontextu.

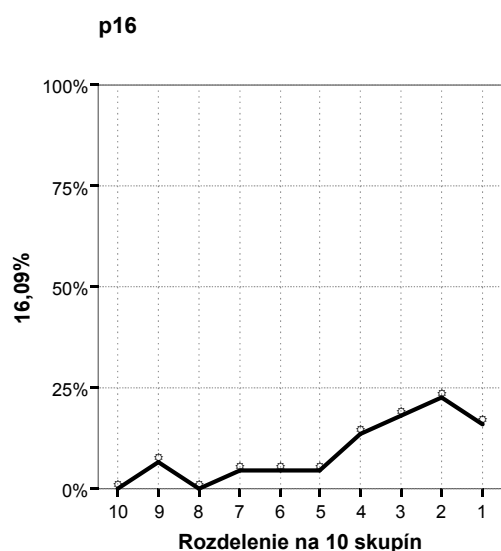
Auf 16 dieser Kollegen und nachdem sein komödiantisches Talent auch von Experten anerkannt worden war, fing er mit den Auftritten vor dem 17 an.

Správne riešenie: Anregung/Ermunterung/Ermutigung/Empfehlung/Überredung

Žiaci vo všeobecnosti úlohu tohto typu buď neriešia alebo vynechávajú, keďže si vyžaduje náročnejšie myšlienkové operácie. V takomto type úlohy skôr riešia tie položky, ktoré sú

jednoduchšie a časovo menej náročnejšie (čo môže byť prípad položky č. 17). Uvedené problematická položky č. 16 ich pravdepodobne odradila svojou náročnosťou a nižšou frekvenciou v bežných komunikačných situáciách, keďže aj z pohľadu tvorcov testu bola zaradená na tomto mieste ako jedna z najnáročnejších položiek.

Graf distribúcie úspešnosti (obr. 9) tiež poukazuje na to, že táto položka bola rovnako náročná aj pre žiakov, ktorí boli vo zvyšku testu úspešní.

Obr. 9 Distribúcia úspešnosti – položka č.16 – NJ B2

Zo zvyšných položiek, ktoré mali veľmi dobré štatistické charakteristiky, sa môžeme bližšie pozrieť na položku č. 3. Táto položka sa nachádzala v úlohe typu multiple choice. Žiaci si mali vybrať spomedzi štyroch ponúkaných možností. Správna bola iba jedna možnosť, zvyšné tri boli distraktormi. Východiskový text, ktorý si opäť vypočuli dvakrát, bol z tematického okruhu *Vzdelanie*.

Ein Hochbegabter unterscheidet sich von dem Durchschnittsbürger durch .

(A) *gelerntes Lernen* **(B)** *Ausdauer und Leistungsfähigkeit*

(C) *Wissensdurst und Fragelust* **(D)** *Konzentrationsfähigkeit und Einsatzfreude*

Správne riešenie: C

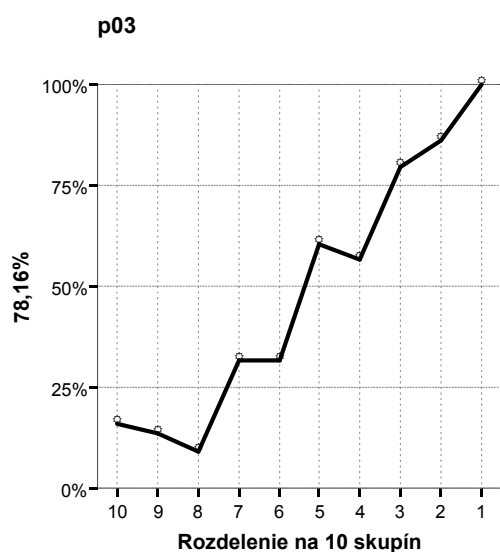
Táto položka mala obťažnosť 51,5 %, čo je považované za optimálne. Jej citlivosť bola veľmi dobrá – 78,2 %.

Správnu možnosť si vybralo 49 % žiakov (pozri tab. 10), distraktory A a B volilo menej žiakov, avšak vyššie percento ukázal distraktor D. Táto položka bola vytvorená tak, že správne riešenie nezaznelo v nahrávke v rovnakom tvare, ale bolo vyjadrené synonymným opisom. Preto si riešenie tejto položky vyžadovalo od žiakov vyššiu kognitívnu operáciu a dobrú znalosť lexiky (ako vidíme, distraktory tvorili náročné kompozitá).

Tab. 10 Analýza distraktorov – položka č. 3 – NJ B2

	Var1	A03	B03	C03	D03	X03
1	P. Bis.	-,15	-,03	,51	-,42	,00
2	p	,10	,03	,49	,38	,00
3	N	44	13	212	167	1

Ako vidíme z obrázku 10, položka odlišovala výkonnejších žiakov od tých menej výkonných a kontinuálne zaraďovala žiakov do výkonnostného spektra. Najlepší žiaci (skupina 1) dosahovali výbornú úspešnosť a najmenej úspešní žiaci (skupina 10) mali veľmi nízku úspešnosť. Avšak zároveň vidieť aj istú kolísavosť medzi jednotlivými skupinami, to znamená, že nie žiaci zaradení do istej výkonnostnej skupiny si neboli jednoznačne istí voľbou správnej odpovede.

Obr. 10 Distribúcia úspešnosti – položka č. 3 – NJ B2

- **časť Gramatika a lexika**

V časti *Gramatika a lexika* boli tri extrémne ľahké položky (č. 23, 24 a 29), tri veľmi ľahké položky (č. 32, 48 a 50) a jedna veľmi obťažná položka (č. 34), zvyšné položky boli stredne obťažné (pozri tabuľka 11). Táto časť testu bola mierne ľahšia pre testovaných žiakov. Tri položky majú nízku citlivosť (č. 29, 33 a 23), citlivosť ostatných je vyhovujúca.

Tab. 11 Štatistické ukazovatele položiek v časti Gramatika a lexika

Nemecký jazyk úroveň B2 2010, variant 8127 - časť Gramatika

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiachnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
21	42,1	62,1	,00	,23	,23	41,5
22	75,1	34,5	,00	,23	,23	29,9
23	9,8	18,4	,00	,23	,23	19,0
24	8,2	24,1	,00	,00	,00	29,5
25	22,2	39,1	,00	,23	,23	32,6
26	54,7	37,9	,00	,69	,69	31,6
27	58,4	48,3	,00	,00	,00	34,0
28	66,6	46,0	,00	1,37	1,37	27,3
29	2,7	4,6	,00	,00	,00	12,7
30	32,0	64,4	,00	1,60	1,60	45,7
31	36,8	29,9	,00	,23	,23	24,0
32	16,2	33,3	,00	,69	,69	29,7
33	48,3	9,2	,00	,23	,23	3,7
34	82,4	20,7	,00	,23	,23	19,4
35	31,8	52,9	,00	,69	,69	41,0
36	59,5	63,2	,00	,23	,23	40,6
37	28,6	55,2	,00	1,37	1,37	36,4
38	22,7	46,0	,00	,23	,23	36,5
39	26,5	52,9	,00	,23	,23	45,5
40	44,9	39,1	,00	,69	,69	27,4
41	32,3	47,1	,00	,92	,92	33,9
42	34,3	42,5	,00	1,60	1,60	25,4
43	24,9	41,4	,00	1,83	1,83	32,0
44	72,1	-6,9	,00	,92	,92	-7,4
45	51,0	65,5	,00	2,06	2,06	39,4
46	22,2	35,6	,00	1,37	1,37	27,8
47	46,9	21,8	,00	,23	,23	13,0
48	19,5	34,5	,00	,92	,92	28,9
49	22,9	40,2	,00	,23	,23	35,2
50	11,7	24,1	,00	1,37	1,37	30,1
51	68,4	58,6	,46	8,92	9,38	37,9
52	65,7	67,8	,46	25,17	25,63	47,5
53	47,8	39,1	,69	14,42	15,10	30,2
54	57,4	67,8	,92	7,55	8,47	47,3
55	36,8	55,2	1,14	1,60	2,75	35,5
56	78,5	56,3	4,58	23,80	28,38	42,3
57	74,1	54,0	6,18	18,54	24,71	41,5
58	41,4	81,6	9,84	17,85	27,69	50,6
59	51,0	62,1	13,50	12,59	26,09	41,9
60	37,8	64,4	13,50	14,19	27,69	42,5

V tejto časti testu boli tri úlohy. V prvej úlohe pozorujeme výskyt extrémne ľahkých položiek aj veľmi obtiažnej položky. Úloha bola typu multiple choice, žiaci si vybrali zo štyroch možností, správna bola vždy iba jedna, zvyšné tri boli distraktormi. Úloha testovala gramatické javy ako slovesné tvary, zámená, spojky, členy, frázy, atď.

Najobťažnejšia pre žiakov sa ukázala položka č. 34.

Und das war die Idee: Sprache 34 Muttersprachler zu lernen, 35 damals übten die Schüler vor allem Grammatik im Unterricht.

(A) von **(B)** durch **(C)** mit **(D)** neben

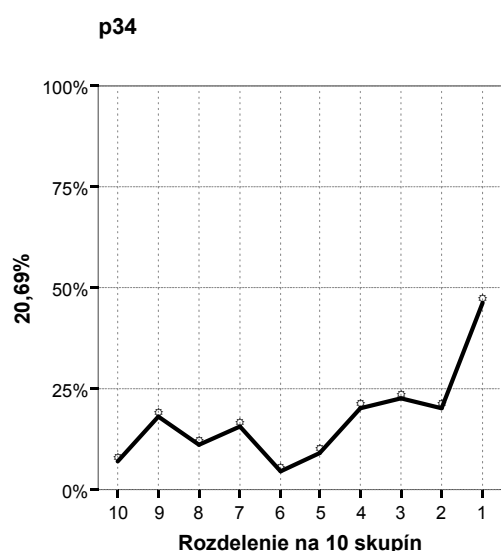
Správne riešenie: B

Ako vidieť z tabuľky 12, správne riešenie *durch* si vybralo podstatne menej žiakov (18 %) ako distraktor *von* (49 %). „Zmätok“ pri výbere správneho riešenia bol pravdepodobne spôsobený tým, že žiakov ovplyvnila jednak interferencia so slovenským jazykom – *učiť sa od* namiesto *učiť sa prostredníctvom* a jednak aj fakt, že táto položka je skutočne náročná, pretože si viac ako naučenú vedomosť vyžaduje aktívny kontakt používateľa so živým hovorovým jazykom.

Tab. 12 Analýza distraktorov – položka č. 34 – NJ B2

		A34	B34	C34	D34	X34
1	P. Bis.	,02	,19	-,10	-,12	-,12
2	p	,49	,18	,24	,08	,00
3	N	215	77	107	37	1

Na obrázku 11 vidíme, že táto úloha nemala ani u najvýkonnejších žiakov (skupina 1) viac než 50 %-nú úspešnosť.

Obr. 11 Distribúcia úspešnosti – položka č. 34 – NJ B2

V druhej úlohe časti *Gramatika a lexika* pozorujeme zvyšovanie podielu neriešenosti položiek. Uvedené pravdepodobne opäť súvisí s tým, že úloha bola otvorená, žiaci mali do kontextu dopĺňať vhodné lexikálne jednotky, ktoré si vyberali z banky slov. V banke mali k dispozícii 20 slov, avšak na doplnenie potrebovali iba 10. 10 slov bolo distraktormi. Keďže úloha opäť testuje náročnejšie myšlienkové operácie, môžeme usudzovať, že isté percento žiakov sa riešeniu takýchto úloh vyhýba a skôr sa venuje úlohám vyžadujúcim menej náročnejšiu kognitívnu činnosť.

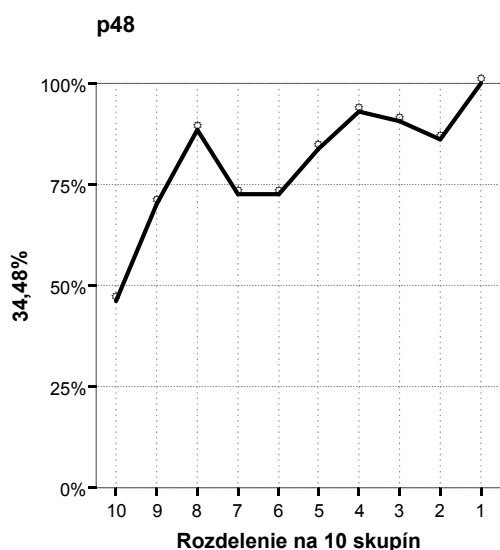
Uvedená úloha je zostavená tak, aby všetky ponúkané slová (správne riešenia) mali svoj pandant (distraktor) na základe fonetickej príbuznosti, príp. lexikálneho vzťahu (napr. synonymá, opozitá, atď.).

Veľmi ľahkou bola pre žiakov položka č. 48. Správne riešenie *Sekunde* malo ako pandant lexikálnu jednotku *Stunde*. V spojení týkajúcom sa priemernej rýchlosti *12 metrov za sekundu* vyznel tento distraktor takmer až ako bezpredmetný.

Ist die Welle einmal unterwegs, fließt sie mit einer Geschwindigkeit von 12 Metern pro 48 in einer Breite von 6 bis 12 Metern durch die Reihen.

Správne riešenie: Sekunde

Zaujímavé však je, že aj keď v tomto prípade hovoríme o triviálnosti položky, žiaci výkonnostne najslabšej skupiny (10) neboli v riešení tejto položky úspešní ani na 50 % (pozri obr. 12).

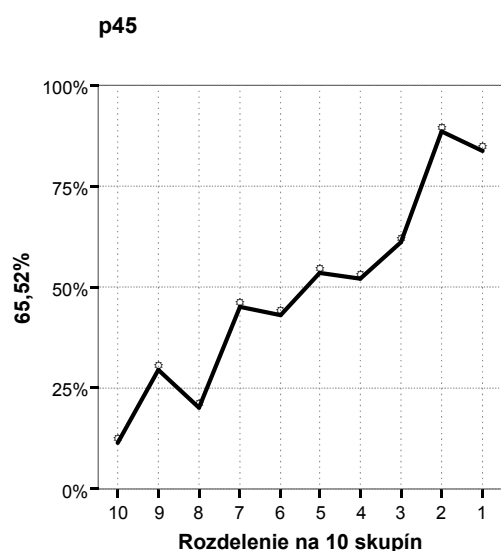
Obr. 12 Distribúcia úspešnosti – položka č. 48 – NJ B2

Väčšina položiek v tejto úlohe má dobrú citlivosť, avšak u mnohých pozorujeme kolísanie pri jednotlivých výkonnostných skupinách.

Napríklad v položke č. 45, ako vidieť z obrázka 13, úspešnosť smerom k lepším výkonnostným skupinám nestúpa kontinuálne. Výkonnostne najslabšia skupina (10) túto položku vyriešila približne na 20 %, lepšia skupina (9) na 30 % a o niečo lepšia skupina (8) by ju mala vyriešiť lepšie, avšak z obrázka vidieť, že úspešnosť tejto skupiny nedosiahla ani 25 %. Rovnakú tendenciu pozorujeme aj smerom k ďalším výkonnostne lepším skupinám.

Bei einem Europa-, Welt- oder Olympiarekord springen Tausende auf und 45 die Hände nach oben.

Správne riešenie: *reißen*

Obr. 13 Distribúcia úspešnosti – položka č. 45 – NJ B2

Tretia úloha v časti *Gramatika a lexika* vykazuje najvyššiu neriešenosť z celého testu. Je to úloha doplnovacieho typu, kde mali žiaci dopĺňať do kontextu lexikálne jednotky. Ako pomôcka slúžili začiatkové písmená požadovaného slova. Práve preto, že táto úloha si vyžaduje veľkú dávku kreativity a poznania lexikálnych jednotiek a ich exaktného významu, zároveň aj porozumenie textu ako celku, vyššie percento žiakov sa jej vyhýba a buď ju nerieši alebo vyrieši len veľmi jednoznačné položky.

Jednoduchšou bola pre žiakov položka č. 55. Mala 36,8 %-nú obťažnosť a citlivosť 55,2, čo sa považuje za ideálne.

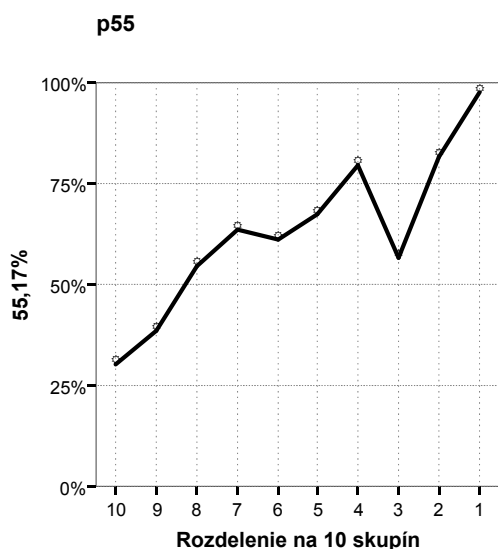
Ak sa na položku pozrieme bližšie, vidíme, že testovala použitie préterita slovesa *nennen* v kontexte významovo jednoduchšej vety. Rovnako lexikálny význam požadovaného slova bol dosť jednoznačný. Napriek tomu na grafe tejto položky (obrázok 14) je vidieť, že úspešnosť

jej riešenia postupne stúpala smerom k lepším výkonnostným skupinám, čo sa narušilo pri skupine 3, keď z úspešnosti 75 % klesla hodnota na čosi cez 50 %. Výkonnostne najlepšia skupina (1) túto položku riešila s takmer 100 %-nou úspešnosťou.

Er nimmt seinen Spitznamen „Adi“, fügt den Anfang seines Nachnamens hinzu und 55 n _ _ _ _ die Firma Adidas.

Správne riešenie: nannte

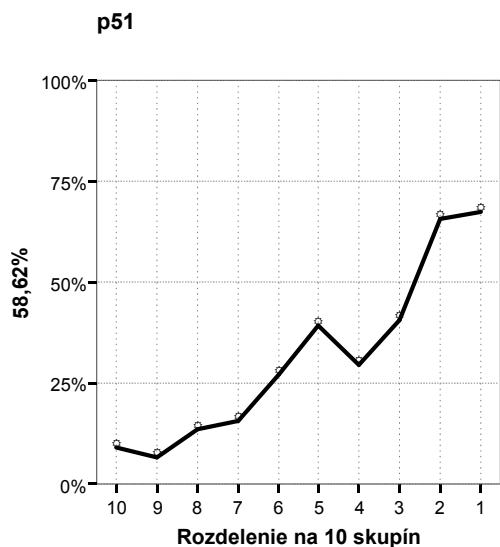
Obr. 14 Distribúcia úspešnosti – položka č. 55 – NJ B2

Náročnejšia bola položka č. 51. Vzhľadom na to, že v texte sa hovorilo o vzniku tenisiek značky Adidas a popisoval sa postup ich prvotného vyhotovenia, očakávaná lexikálna jednotka bola *Leder*, čo možno niektorým žiakom nesesedelo v danom kontexte. Ďalší z faktorov, ktorý mohol sťažovať riešenie, bol fakt, že slovo sa nachádzalo na začiatku vety bez člena, niektorí žiaci volili ako riešenie *leider*, čo im však nemohlo sedieť podľa počtu písmen zadaných pre toto slovo.

51 Le _ _ _ hat er keines, aber davon lässt er sich nicht abhalten.

Správne riešenie: Leder

Táto položka tiež nemá kontinuálne stúpajúcu úspešnosť, dokonca výkonnostne najlepšia skupina (1) ju nezvládla na viac ako 75 % (obrázok 15).

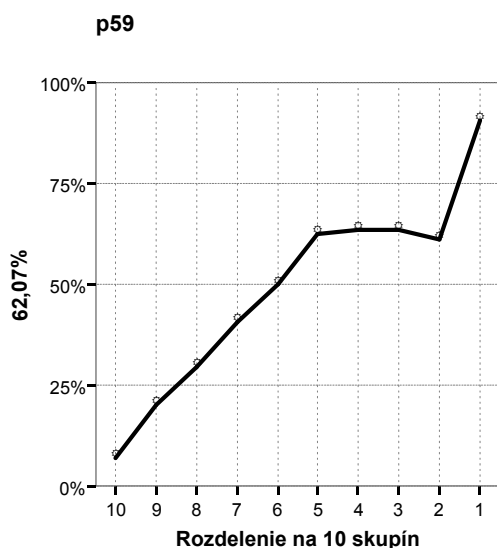

Obr. 15 Distribúcia úspešnosti – položka č. 51 – NJ B2

Jednou z najoptimálnejších položiek (s obťažnosťou 50,1 %) bola položka č. 59, v ktorej bolo potrebné doplniť slovo, ktoré patrí do základnej slovnej zásoby. Úspešnosť kontinuálne stúpala s výkonnosťnými skupinami, avšak opäť u výkonnejších skupín, kde bol oprávnený predpoklad vysokej úspešnosti, ostala stagnovať približne na úrovni 60 %-nej úspešnosti (obr. 16).

In jedem Fall zerschlagen die 59 G _____ das gemeinsame Unternehmen und gründen ihre eigenen Firmen.

Správne riešenie: *Geschwister*

Obr. 16 Distribúcia úspešnosti – položka č. 59 – NJ B2

- **časť Čítanie s porozumením**

V tejto časti testu boli dve veľmi ľahké položky (č. 61 a 67), jedna extrémne obťažná položka (č. 77), zvyšné položky boli stredne obťažné. Pomer veľmi ľahkých a veľmi ťažkých položiek bol vyvážený na oboch póloch náročnosti.

Všetky položky mali vyhovujúcu citlivosť, veľmi dobre odlišovali výkonnejších a menej výkonných žiakov (pozri tab. 13).

Tab. 13 Štatistické ukazovatele položiek v časti Čítanie s porozumením

Nemecký jazyk úroveň B2 2010, variant 8127 - časť Čítanie

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
61	15,1	37,9	,00	,69	,69	34,4
62	26,1	28,7	,00	,23	,23	25,6
63	32,3	69,0	,23	,92	1,14	50,6
64	38,7	63,2	,23	,46	,69	39,0
65	30,2	24,1	,23	,23	,46	21,7
66	30,2	26,4	,23	,69	,92	21,9
67	14,4	34,5	,23	,92	1,14	31,0
68	51,3	70,1	,23	2,29	2,52	46,1
69	41,9	51,7	,23	,92	1,14	32,0
70	42,1	60,9	,23	2,06	2,29	41,0
71	34,1	52,9	,23	,69	,92	39,3
72	50,6	77,0	,23	1,37	1,60	50,3
73	55,4	43,7	,23	,23	,46	25,0
74	69,8	71,3	2,75	4,35	7,09	43,5
75	38,9	66,7	4,12	3,66	7,78	46,0
76	69,6	66,7	5,95	17,39	23,34	41,1
77	90,2	36,8	6,64	18,31	24,94	34,0
78	30,4	71,3	7,78	6,41	14,19	44,9
79	78,7	54,0	10,98	11,44	22,43	38,6
80	56,5	81,6	10,98	3,20	14,19	52,4

Všetky veľmi ľahké položky sa nachádzali v prvej úlohe tejto časti. Žiaci si prečítali sedem krátkych textov, ku ktorým mali priradiť nadpisy spomedzi desiatich ponúkaných. Tri z nadpisov teda boli distraktormi.

Položka č. 61 bola pre všetkých žiakov veľmi ľahká pravdepodobne aj preto, že sa v nej vyskytol výrazný odkaz (*Selbstsicherheit*), priamo odkazujúci na časť nadpisu (*Selbstbewusstsein*).

Stress ist wichtig für uns, er motiviert und befähigt uns zu Höchstleistungen. Doch es muss eine Balance geben zwischen Anspannung und Entspannung. Denn sonst lähmt Stress nicht nur, er kann auch krank machen.

Sie bekommen bereits feuchte Hände und werden nervös, wenn Sie nur an bestimmte Situationen denken: etwa ein Gespräch über mehr Gehalt mit dem Chef oder auf einer Sitzung Ihr neues Projekt vorzustellen? ... Mehr Selbstsicherheit lautet die Lösung für Ihre Probleme.

(I) Entwickeln Sie mehr Selbstbewusstsein

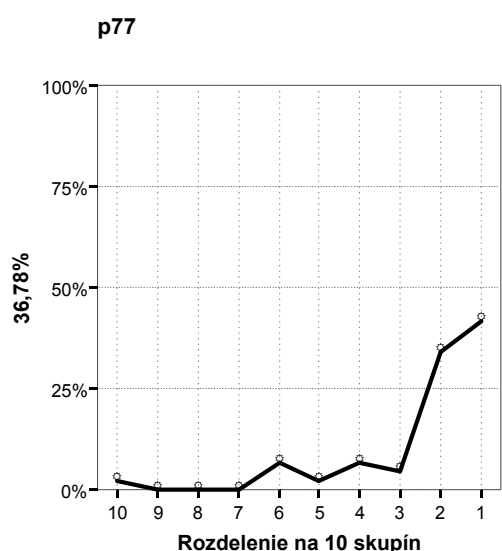
Rovnako možno usudzovať o položke č. 67.

Extrémne obťažná položka sa vyskytla v poslednej úlohe tejto časti testu, ktorá je vždy najnáročnejšou spomedzi všetkých. Všetky položky v tejto úlohe majú veľmi vysokú neriešenosť a vynechanosť práve preto, že úloha sa nachádza na konci testu a je to otvorená úloha vyžadujúca si náročné kognitívne operácie. Je to otvorená úloha, v ktorej si žiaci najprv prečítajú východiskový text, následne jeho zhrnutie, v ktorom chýbajú slová. Tieto majú žiaci doplniť podľa kontextu a v správnom gramatickom tvare.

Die 77 und künftigen Windenergieanlagen helfen dem Land, die Produktion von Treibhausgasen und Kohlendioxid zu senken.

Správne riešenie: bestehenden/derzeitigen/existierenden/heutigen/jetzigen/momentanen

Problematickosť tejto položky s najväčšou pravdepodobnosťou bola spôsobená tým, že na danom mieste žiaci očakávali po určitom člene *die* podstatné meno namiesto prídavného mena. Z kontextu predchádzajúceho textu však vyplývalo práve adjektívum. Ani najlepšie výkonnostné skupiny sa nedostali nad hranicu úspešnosti 50 % (pozri obr. 17).

Obr. 17 Distribúcia úspešnosti – položka č. 77 – NJ B2

4 Vyhodnotenie písomnej formy internej časti MS z nemeckého jazyka úroveň B2

Externej časti MS z nemeckého jazyka sa spolu zúčastnilo 869 žiakov zo 178 škôl. Údaje o PFIČ sme dostali od 859 žiakov (čo predstavuje 98,8 % zo žiakov, ktorí písali EČ MS) zo 176 škôl.

Cieľom tejto časti skúšky bolo preveriť schopnosť žiakov písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni. Testovalo sa používanie primeraných jazykových štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia a štylizácia, formálne členenie písomného prejavu a pravopis.

Žiakom bola zadaná jedna úloha so štrukturalizovaným zadaním, ktoré tematicky vychádzalo z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturanta z daného cudzieho jazyka.

Téma: Geburtstagsfeier (Brief)

Vorige Woche nahmen Sie an einer Geburtstagsfeier teil. Ihr Freund/Ihre Freundin konnte nicht kommen. Schreiben Sie ihm/ihr einen Brief (200 – 220 Wörter), in dem Sie auf folgende Punkte eingehen:

- *Grund und Ort der Feier*
- *Form der Einladung*
- *Partyvorbereitungen*
- *Verlauf (persönliche Erfahrungen)*
- *Geschenke und Überraschung von den Gästen und für die Gäste*

Časová dotácia na riešenie úlohy bola 60 minút. Za tento čas mali žiaci v úrovni B2 napísať prácu v rozsahu 200 – 220 slov. Práce žiakov hodnotili na školách interní učitelia, ktorí majú v aprobácii príslušný cudzí jazyk podľa *Pokynov a kritérií na hodnotenie PFIČ z cudzích jazykov*, vydaných NÚCEM. Každú prácu posúdili dvaja hodnotitelia, aby bola zabezpečená reliabilita hodnotenia. Hodnotitelia posudzovali kvalitu práce podľa štyroch stanovených kritérií: obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika a slovná zásoba. Za každú z týchto oblastí mohol žiak získať maximálne 5 bodov. Výsledky hodnotenia žiackych prác PFIČ MS nahlásili školy do elektronického formulára, ktorý pripravil a spravoval ÚIPŠ-ŠVS Banská Bystrica.

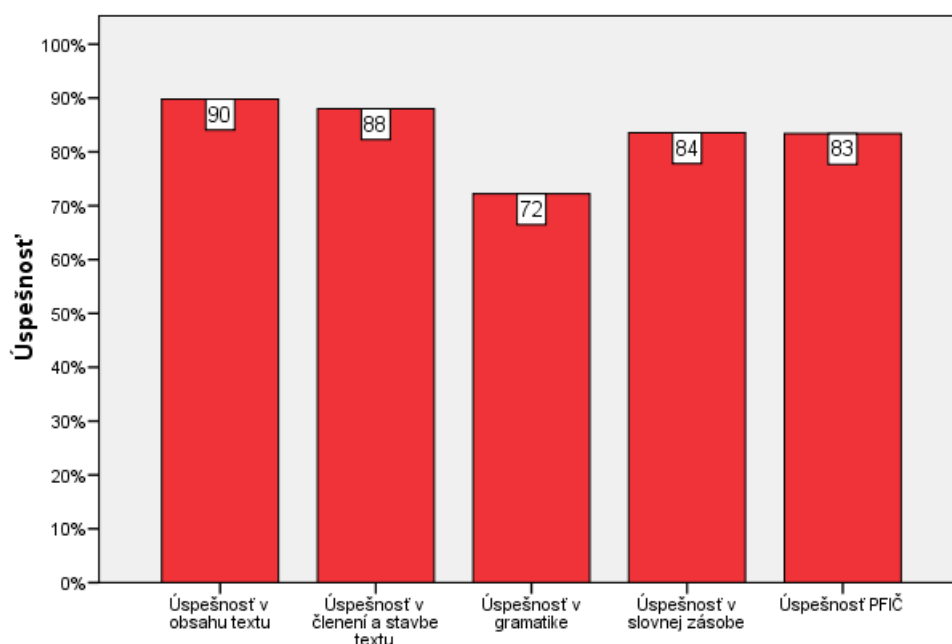
Ako vidíme na obrázku 18, celková úspešnosť v PFIČ bola **83 %**. Z hodnotených oblastí boli najúspešnejšie obsah textu (90 %) a členenie a stavba textu (88 %). Znamená to, že žiaci porozumeli zadaniu, dobre rozpracovali obsah, dostatočne, jasne a zrozumiteľne sa vyjadrili ku všetkým bodom zadania.

Úspešnosť v kritériu slovná zásoba dosiahla 84 %, čo je veľmi dobrý výsledok pre danú testovanú populáciu. Slovná zásoba teda bola primeraná testovanej úrovni, žiaci ju dokázali použiť adekvátne danému kontextu, používali aj zložitejšie lexikálne jednotky a dokázali pracovať s ich významovými odtienkami.

Najslabšou spomedzi všetkých hodnotených zložiek bola gramatika (72 %), avšak tento výsledok je veľmi dobrý. V textoch žiakov nachádzame aj zložitejšie jazykové štruktúry, menšie množstvo gramatických a pravopisných chýb.

Zručnosť písanie zvládli žiaci maturujúci v úrovni B2 veľmi dobre.

PFIČ 2010 - nemecký jazyk úroveň B2 - úspešnosť v častiach a celku

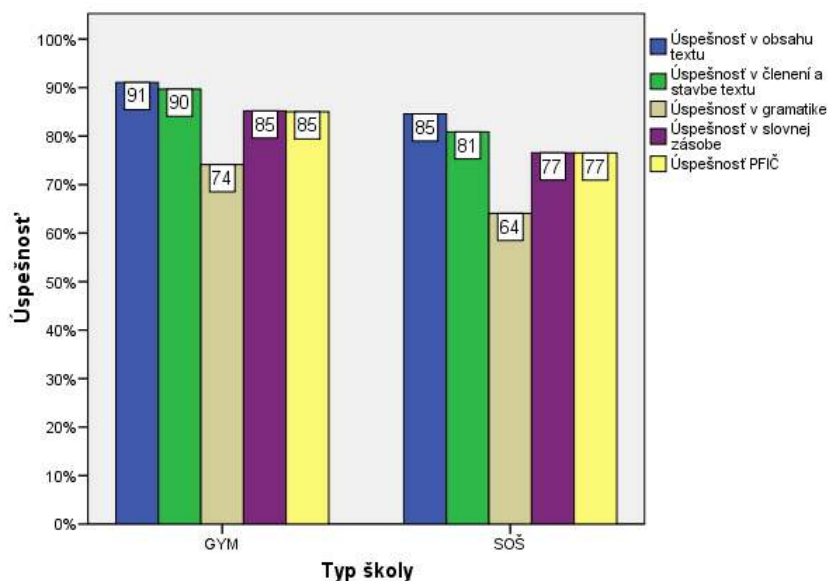

Obr. 18 Úspešnosť v PFIČ – NJ B2

Ak sa pozrieme na úspešnosť jednotlivých častí podľa typu školy (obrázok 19), môžeme konštatovať rovnaký jav, ako pri celkovom hodnotení. Úspešnosť v PFIČ je u SOŠ a konzervatórií o niečo nižšia (77 %) ako u gymnázií (85 %). Poradie úspešnosti jednotlivých častí je rovnaké ako pri celoplošnom hodnotení. Nižšia úspešnosť SOŠ a konzervatórií je spôsobená pravdepodobne menším priestorom na nácvik tejto zručnosti, avšak z celkového pohľadu bol výsledok veľmi uspokojivý. Zároveň téma PFIČ bola z veľmi frekventovaného

tematického okruhu, rovnako frekventovaný bol aj zadaný žáner, preto je očakávanie vyššej úspešnosti namieste.

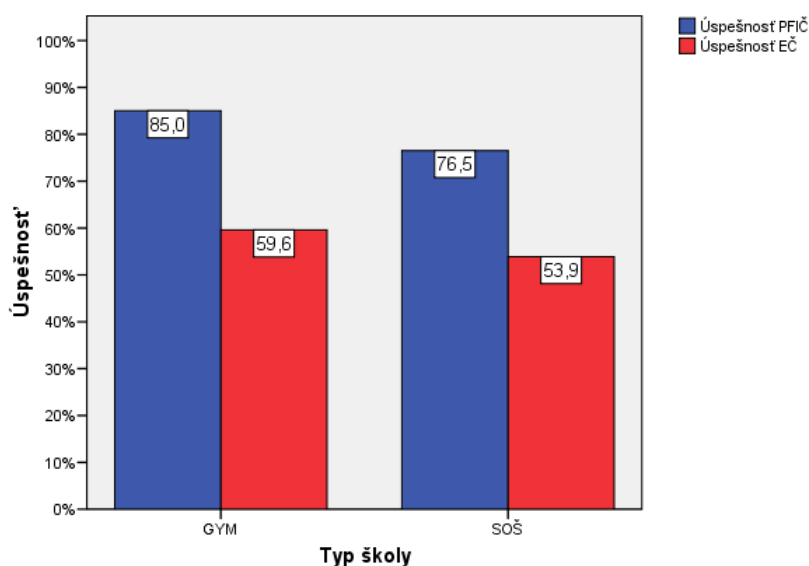
PFIČ 2010 - nemecký jazyk úroveň B2 - úspešnosť v častiach a celku podľa typu školy

Obr. 19 Úspešnosť v PFIČ podľa typu školy – NJ B2

Ak sa pozrieme na porovnanie úspešností EČ a PFIČ z nemeckého jazyka úroveň B2 (obrázok 20), vidíme, že výsledok v PFIČ bol výrazne lepší, na úrovni silnej vecnej signifikancie. Rovnako je to v prípade SOŠ a konzervatórií.

Nemecký jazyk úroveň B2 2010 - úspešnosť v PFIČ a EČ podľa typu školy

Obr. 20 Porovnanie úspešnosti v EČ a PFIČ MS podľa typu školy – NJ B2

Medzi výsledkami EČ a PFIČ navzájom je len malá úroveň korelácie, znamená to, že na základe výsledku žiaka v EČ MS nie je možné dobre predikovať výsledok v PFIČ MS.

Záver

Na výsledky riešenia testu externej časti maturity z nemeckého jazyka úrovne B2 sa môžeme pozerat' z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Test EČ MS riešilo 869 žiakov. Najviac žiakov maturovalo v Bratislavskom, Nitrianskom a Trenčianskom kraji. Podľa zriaďovateľa 86,8 % žiakov pochádzalo zo štátnych škôl, zvyšok bol rozdelený medzi žiakov cirkevných (11,7 %) a súkromných škôl (1,5 %). V rozdelení podľa typu školy menšiu skupinu tvorili žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií, ktorých bolo 18,8 %. V tomto školskom roku maturovalo viac dievčat (67,4 %) ako chlapcov (32,6 %).

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola **58,5 %**, čo zodpovedá normatívnemu charakteru testu (u ktorého očakávame priemernú úspešnosť okolo 50 %). Rozdiely dosiahnutých priemerných úspešností podľa kraja, zriaďovateľa, typu školy, pohlavia a polročnej klasifikácie sme vyhodnotili štatistickým testovaním obojstrannej signifikancie, ako aj vecnou signifikanciou rozdielov medzi dosiahnutou úspešnosťou a národným priemerom. Vzájomné rozdiely sa podľa očakávania preukázali ako signifikantné, keďže ide o veľký štatistický súbor. Ďalšie rozdiely sme posudzovali prostredníctvom vecnej signifikancie. Ukázalo sa, že výkon žiakov podľa krajov bol vyrovnaný, až na Prešovský kraj, ktorý dosiahol výrazne lepšie výsledky. Podľa zriaďovateľa rovnaké výsledky dosiahli žiaci štátnych a súkromných škôl. Z hľadiska typu školy bol výkon žiakov gymnázií – priemerná úspešnosť 60 % – lepší než výkon žiakov SOŠ a konzervatórií, kde priemerná úspešnosť bola 54 %. Tento rozdiel je z hľadiska vecnej signifikancie stredne významný. V porovnaní podľa pohlavia priemerný výkon chlapcov bol lepší ako priemerný výkon dievčat. Celkovo bol test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený. Ak porovnáme výkon podľa polročnej klasifikácie žiaka z nemeckého jazyka, jednotlivé klasifikačné stupne majú pomerne rovnomerné rozostupy od národného priemeru.

Dá sa konštatovať, že dosiahnuté priemerné výkony boli primerané širokospektrálnej populácii, ktorá tento test riešila.

Základné charakteristiky testu EČ MS poukazujú na vysokú kvalitu testu. Reliabilita testu bola vysoká, Cronbachovo $\alpha = 0,913$ potvrdzuje vysokú spoľahlivosť merania.

Úspešnosť v PFIČ dosiahla **83 %**. Z hodnotených oblastí boli najúspešnejšie obsah textu (90 %) a členenie a stavba textu (88 %). Úspešnosť v kritériu slovná zásoba dosiahla 84 %, gramatika (72 %), čo je dobrý výsledok pre testovanú populáciu.

Úspešnosť v PFIČ bola u SOŠ a konzervatóriách výrazne nižšia (49 %) ako u gymnázií (70 %).

Vzhľadom na to, že metodika zostavovania meracieho nástroja sa neustále vyvíja, preto považujeme tento dokument za prínos ku ďalšiemu skvalitňovaniu testovacích nástrojov EČ a PFIČ MS. Súčasne dúfame, že tento dokument je aj užitočným materiálom pre odbornú a pedagogickú verejnosť, na základe ktorého je možné podrobne vyhodnotiť a rozanalyzovať úroveň testovaných vedomostí a zručností maturantov z nemeckého jazyka – úroveň B2, a tak prispieť ku skvalitňovaniu vyučovacieho procesu v oblasti cudzích jazykov.

Literatúra

1. Burjan, V.: Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese. Bratislava: Exam, 1999.
2. Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dát. Praha: Portal, 2004.
3. Kolektiv: Standardy pro pedagogické a psychologické testování. Praha: Testcentrum, 2001.
4. Lapitka, M.: Tvorba a použitie didaktických testov. Bratislava: ŠPU, 1996.
5. Ritomsky, A. - Zelmanova, O.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. Bratislava: ŠPU, 2003.
6. Ritomsky, A. - Zelmanova, O. - Zelman, J.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. ŠPU : Bratislava 2002.
7. Sklenarova, I. - Zelmanova, O.: Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS. Bratislava: ŠPU, 2005.
8. SPSS Base 10.0 User`s Guide. by SPSS Inc. : Chicago 1999.
9. SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1996.
10. Turek, I.: Učiteľ a pedagogický výskum. Bratislava: Metodické centrum, 1998.
11. Wimmer, G.: Štatistické metódy v pedagogickom výskume. Hradec Králové: Gaudeamus, 1993.